

رەھىم يۈسۈپ

تالالانغان نۇرۇق تېكىستلىرى

مىللەتلەر نەشريياتى
بىيھىڭ

رەھىم يۈسۈپ

تاللانغان نۇرۇق تېكىستىلىرى

مەللىەتلىرى نەشرىيياتى

مەسئۇل مۇھەممەد : دۈلقۇن قادىر
مەسئۇل كورىكتور : خەيرىكەن ئىبراھىم

تاللانغان نۇتۇق تېكىستىلىرى

رەھىم يۈسۈپ

-
- نەشر قىلغۇچى : مەللەتلەر نەشرىيەتى
ئادرىسى : بېيىجىڭىز شەھىرى خېپىڭلى شىمالىي كۆچا 14 - قورۇ
بۇچتا نومۇرى: 100013، تېلېفون نومۇرى : 64290862 _ 010
ساتقۇچى : جايىلاردىكى شىنخۇ كىتابخانىلىرى
باسقۇچى : دىشىن باسما زاۋۇتى
نەشرى : 2006 - يىل 4 - ئايدى 1 - قېتىم نەشر قىلىنىدى
بېسىلىش : 2006 - يىل 4 - ئايدا بېيىجىڭىدا 1 - قېتىم بېسىلىدى
ئۇلچىسى : 32 كەسلەم 850 × 1168 م.
باسما تاۋىقى : 6. 125
سائى : 0001 - 2000
باھاس : 10.00 يۈن
-

نەشريياتىن

رەھىم يۈسۈپ 1952 - يىلى تۇغۇلغان . 1972 - يىلى مەركىزىي مىللەتلەر ئىنسىتىتۇنىڭ سىياسىي فاكۇلتېتتىغا قوبۇل قىلىنغان . 1975 - يىلى ئەلا نەتىجە بىلەن ئوقۇش پۇتتۇرگەندىن كېيىن ، شۇ مەكتەپنىڭ كادىرلارنى تەرىبىيەلەش بۆلۈمىگە ئوقۇتقۇچىلىققا تەقسىم قىلىنغان . ئۇ ھاپىر مەركىزىي مىللەتلەر ئۇنىۋېرسىتېتى باشقۇرۇش كادىرلىرى ئىنسىتىتۇنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ، مەركىزىي مىللەتلەر ئۇنىۋېرسىتېتى چوڭلار مائارىپ تەتقىقات ئورنىنىڭ باشلىقى بولۇپ ئىشلەپ كەلەمكەن .

رەھىم يۈسۈپ ئوقۇ - ئوقۇتۇش ۋە تەتقىقات بىلەن شۇغۇللانغان 20 نەچە يىلدىن بېرى 100 پارچىدىن ئارتۇق ئىللمىي ماقالىسى، 150 پارچىدىن ئارتۇق ئەدەبىي ئەسىرى، 100 پارچىگە يېقىن تەرجىمە ئەسىرى ئېлан قىلىنغان . بەش پارچە ئىللمىي ماقالىسى ئۆلکە ۋە ئۆلکىدىن يۇقىرى دەرىجىلىك ئۇزۇنلارنىڭ مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن . 1994 - يىلى دوتسبىت بولۇپ باھالانغان .

ئۇنىڭ «ماركسىزملىق پەلسەپىدىن قىسىقىچە سوئال - جاۋابلار»، «پەلسەپە ئۆگەنگۈچىلەرگە ياردەم»، «پەلسەپىدىكى بەزى مەسىلىلەر ئۆستىدە مۇلاھىزە»، «ئىسلاھات ۋە تەرەققىيات» (خەنرۇزىچە)، «ئۇيغۇر پەلسەپە ئىدىيىسى تارихى ئۆستىدە تەتقىقات» (خەنرۇزىچە)، «نۇتۇق سەنئىتىگە دائىر ئاساسىي بىلىملىر»، «ئەمەلىي نۇتۇق قولانىسى»، «نوپۇش نەزەرىيىسى ھەقىقىدە ساۋات» ناملىق سىياسىي نەزەرىيىگە دائىر كىتابلىرى، «تەپەككۈر دېڭىزىدىن تامىچىلار» ناملىق نەسىرلەر توبىلىمى، «خەلقئارا پۇچىلار قۇرۇلتىيى»، «خوتۇنىدىن قورقمايدىغان ئادەم» (كۈلدۈرگىلە) .

«بالسالار كۈلدۈرگىلىرى»، «ئۇيغۇر خەلق كۈلدۈرگىلىرى» قاتارلىق كۈلدۈرگىلىر توبىلىمى نەشر قىلىنغان. «سياسى ئىقتىصاد لۇغىتى» (ئۇچ توملۇق، باشقىلار بىلەن بىرگە). «130 پەننى ئويۇن» (ياسىن ھۆسەن بىلەن)، «شىنجاڭدا ئۆتكەن 50 يىلىم» (باشقىلار بىلەن)، «هازىرقى زامان ئىگىلىك باشقۇرۇشقا دائىر ھېكمەتلەك سۆزلەر»، «چەت ئەل يۈمۈرلىرى»، «تەنتەرىپىيە دائىر جۇڭگۇ ۋە چەت ئەل يۈمۈرلىرى»، «تەنتەرىپىيە ۋە سالامەتلەككە دائىر جۇڭگۇ ۋە چەت ئەل ماقال - تەمىسىلىرى» قاتارلىق تەرىجىمە ئەسىرىلىرى نەشر قىلىنغان.

رەھىم يۈسۈپ يوقىرىقىدەك ئەمگەكلىرى بىلەن «جۇڭگۇ هازىرقى زامان مەشھۇر ياشلار قامۇسى»، «جۇڭگۇ ئالىي مەكتەپ پروفېسسورلىرى لۇغىتى». «دۇنيا مۇنىھۇۋەر ئىختىساسلەقلار قامۇسى» قاتارلىق نوپۇزلىق لۇغەتلەردىن ئورۇن ئالدى.

ئۇ ھازىر جۇڭگۇ ئۇيغۇر تارىخ - مەددەنئىيت تەتقىقات جەمئىيەتنىڭ لىشىسى، جۇڭگۇ ئاز سانلىق مىللەتلەر يازغۇچىلىرى جەمئىيەتى ۋە جۇڭگۇ خەلق ئەددەبىيات - سەنئەتكارلار جەمئىيەتنىڭ ئازاسى، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونۇم رايونلىق خەلق ھۆકۈمىتى تارىخ - مەددەنئىيت تەتقىقات يۇرتىنىڭ ئالاھىدە تەكلىپلىك تەتقىقاتجىسى، كورىيە دۆلەتلەك نەنشەن سەنئەت ئىنسىتىتۇتسىنىڭ بەخربىي پروفېسسورى.

ئاپتوردىن

نۇتۇق بىر خىل پەن ۋە سەنئەت بولۇپلا قالماستىن، بىلكى ئىسقىتىشچانلىقى ناھايىتى كۈچلۈك بولغان بىر خىل مۇھىم قورال ۋە بايلىق. نۇتۇقنىڭ مۇھىملىقىنى يازۇرۇپالىق ئالىملارنىڭ "سوْز قابىلىيەت" (نۇتۇق سۆزلەش قابىلىيەتى)، ئامېرىكا دوللىرى، ئېلىكtronلۇق مېڭە (ياكى ماشىنا ئادەم) دۇنياغا ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان ئۈچ مۇھىم ستراتېگىيلىك قورال ۋە ئەڭگۈشتەر" دېگەن ھۆكۈمى ئىچىدە "سوْز قابىلىيەت"نى بىرىنچى ئورۇنغا قويغانلىقىدىنمۇ كۈرۈپ ئالايمىز. يىزگە مەلۇمكى، نۇتۇق سۆزلەش قابىلىيەتى - ھازىرقى زامان كىشىلىرى جەزمەن ھازىرلاشقا تېگىشلىك قابىلىيەتلەرنىڭ بىرى. بۇنداق قابىلىيەت بولمىسا، زامان ئىشلىشىش قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىيات تەلىپىگە ياخشى ماسلاشقىلى بولمايدۇ. گەرچە ھازىرغان قەدەر نۇتۇق سەنئىتىگە دائىر مەخسۇس نەزەرىيى ئىتابلار ئاز- تولا نەشر قىلىنغان بولسىمۇ، لېكىن ئەمەلىي تۇرمۇش بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك بولغان، قولغا ئېلىپلا دەرھال ئىشلەتكىلى بولىدىغان ئۆلگىلىك نۇتۇق تېكىستلىرى، بولۇپىمۇ ئۇيغۇر خەلقىنىڭ خىزمەت، تۇرمۇش، ئۆگىنىش، ئۆرپ- ئادەت ۋە تىل ئالاھىدىلىكىگە ماس كېلىدىغان، ئۇيغۇر ئاپتۇر يازغان بىرەرمۇ نۇتۇق تېكىستلىرى توبىلىمى ھازىرغان قەدەر ئوقۇرمەنلەر بىلەن يىز كۆرۈشكىنى يوق. مەن مۇشۇ جەھەتتىكى بوشلۇقنى تولدو روْش، تېخىمۇ كۆپ، تېخىمۇ يېڭى، تېخىمۇ مول مەزمۇنلۇق يۇقىرى سۇپەتلىك نادىر نۇتۇق تېكىستلىرىنىڭ مەيدانغا كېلىشىگە تۇرتىكە بولۇش مەقسىتىدە، ئۆزۈن يىللېق خىزمەت ئەمەلىيىتىدە ئۆزۈم يازغان

ۋە سۆزلىگەن نەچەرە يۈز پارچە نۇتۇق تېكىستىلىرى ئىچىدىن سىياسىي، ئىقتىساد، مەدەنىيەت، ماڭارىپ، تەنتەربىيە، خاتىرى كۈنلەر، ھېيت - بايرام، توي - توکۇن، ئىجتىمائىي ئالاقە قاتارلىق سەككىز چوڭ ساھە بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولغان 80 گە يېقىن نۇتۇق تېكىستىنى تاللاپ، ئۇنىڭغا ئاز- تولا ئىش قوشۇش، ماس كېلىش دائىرسىنى كېڭەيتىش ۋە قاراتىمىلىقىنى كۈچەيتىش ئاساسدا بۇ توبلامنى تۈزۈپ چىققىتمىم. بۇ توبلاامغا كىرگۈزۈلگەن نۇتۇق تېكىستىلىرىنى توي - توکۇن، ھېيت - ئايىم، دەرس مۇنېرى، تەبرىكلەش، خاتىرىلەش، قارشى ئېلىش، ئۇزىتىش، خوشلىشىش، سەپەرۋەر قىلىش، ئەخلاق تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش قاتارلىق ھەر خىل ئىجتىمائىي پائالىيەتلەرde ئەينەك قىلىشقا بولىدۇ.

جاپالىق ئىزدىنىشىم بەدىلىگە پۇتكەن بۇ كىچىككىنە كىتابىمغا كۆپ ئەجريم سىڭىمەن بولسىمۇ، لېكىن بۇنىڭدىن ئىلگىرى ئۇيغۇر مەتبۇئاتچىلىقىدا ئولگە قىلغىدەك بىرەر توبلاام نەشر قىلىنىمغا چاقا، بەزى نۇقسانلارغا يول قويىدىم دېيەلمەيمەن. شۇڭا، كەڭ كىتابخانالارنىڭ سەممىي تەنقىدىي پىكىرلىرىنى ئايىما سلىقىنى ئۇمىد قىلىمەن.

2003-يىلى 10-ئۆكتەبىر بېيجىڭ

مۇندەر بىچە

سېياسىي نۇتۇقلار	1
بېڭى سايلانغان ھاكىمنىڭ خىزمەت تاپشۇرۇۋېلىش مۇناسىۋىتى بىلەن سۆزلىگەن سۆزى	1
بېزا باشلىقىنىڭ خىزمەت تاپشۇرۇۋېلىش يىغىندا سۆزلىگەن سۆزى	3
ياش كادىرلار يىغىندا تەشكىلات بولۇم باشلىقىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى	5
”كىشىلىك ھايىات“ تېمىسىدا ئۆتكۈزۈلگەن نۇتۇق سۆزلەش پائالىيىتىگە رىياسەتچىلىك قىلغۇچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى	7
پارتىيىگە ئەزا قوبۇل قىلىش يىغىندا ياچىيىكا شۇجىسىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى	9
”غايدە - ئېتىقاد“ تېمىسىدا ئۆتكۈزۈلگەن نۇتۇق سۆزلەش يىغىندا سۆزلىگەن سۆز	10

ئىقتىصادقا دائىر نۇتۇقلار

نەسىرىدىن ئەپەندى رىستورانىنىڭ تىجارەت باشلاش مۇراسىمiga رىياسەتچىلىك قىلغۇچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى	12
×× رىستورانىنىڭ تىجارەت باشلاش مۇراسىمدا رىياسەتچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى	14

مەدەنىيەت - مائارىپ توغرىسىدا نۇتۇقلار

ئوقۇتقۇچىلار بايرىمىدا مەكتەپ مۇدرىنىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى ..	15
ئوقۇتقۇچىلار بايرىمىدا ئوقۇتقۇچىلار ۋە كىلىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى ..	16
ئوقۇتقۇچىلار بايرىمىدا ئوقۇغۇچىلار ۋە كىلىنىڭ سۆزلىگەن	

18	سۆزى (1)
	ئۇقۇتقۇچىلار بايرىمدا ئوقۇغۇچىلار ۋە كىلىنىڭ سۆزلىگەن
19	سۆزى (2)
	ئۇقۇتقۇچىلار باشلىقلرى ئائىلە باشلىقلرى ۋە كىلىنىڭ سۆزلىگەن
21	سۆزى
	ئائىلە باشلىقلرى يىغىندا مەكتەپ مۇدرىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى ... 21
	ئۇقۇش باشلاش مۇراسىمدا ئۇقۇتقۇچىلار ۋە كىلىنىڭ سۆزلىگەن
23	سۆزى
	يېڭى ئوقۇغۇچىلارنى قارشى ئېلىش يىغىندا كونا ئۇقۇغۇچىلار
25	ۋە كىلىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى
	يېڭىدىن خىزمەتكە تەينىلەنگەن مەكتەپ مۇدرىنىڭ ۋەزىپە
27	تاپشۇرۇۋېلىش يىغىندا سۆزلىگەن سۆزى
	مەكتەپ مۇدرىنىڭ مەكتەپ قۇرۇلغانلىقنىڭ × × يىللەقنى
29	تەبرىكىلەش يىغىندا سۆزلىگەن سۆزى
30	ئۇقۇش پۇتتۇرگەن ئوقۇغۇچىلار ۋە كىلىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى ..
	”پۇرسەت“ تېمىسىدا ئۆتكۈزۈلگەن نۇتۇق سۆزلەش مۇسايقىسىدا
31	رەھبىرى يولداشتىڭ سۆزلىگەن سۆزى
33	كتاب ئۇقۇش مۇھاكىمە يىغىندا سۆزلىگەن سۆز
	نۇتۇقشۇناسلىق دەرسىنى ئاخىرلاشتۇرۇش مۇناسىۋىتى بىلەن
34	سۆزلەنگەن سۆز
	نۇتۇق سۆزلەش جەمئىيتىنىڭ قۇرۇلۇش مۇراسىمدا سۆزلەنگەن سۆز
35	سىنىپ كادىرلىرىنى سايلاش يىغىندا سۆزلەنگەن سۆز
36	مەكتەپ مۇدرىنىڭ ئارقا سەپ خىزمەت يىغىندا سۆزلىگەن سۆزى ..
39	خوشلىشىش يىغىندا سىنىپ مۇدرىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى ..
40	دەم ئېلىشقا چىققان پېشقەدەم كادىرلار يىغىندا سۆزلەنگەن سۆز ..
42	چەت ئەلگە ئوقۇشقا چىققىدىغانلارنى ئۇزىتىش زىياپىتىدە

رەھبىرىي يولداشنىڭ سۆزلىگەن سۆزى.....	44
ئىئانە توپلاش سەپەرۋەرلىك يىغىندا مەكتەپ مۇدرىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى.....	45
ئۈگىنىش قىزغىنلىقى توغرىسىدا مەكتەپ مۇدرىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى.....	47
كتاب ئوقۇش پاڭالىيىتىنى قانات يايىدۇرۇش سەپەرۋەرلىك يىغىندا رەھبىرىلىكىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى.....	49
بېشىقىدەم مەكتەپ مۇدرىنىڭ ئىستېپا بېرىش نۇتقى.....	51
چوڭلار ماڭارىپى بوبىچە ئالىي تېخنىكىۇمنى پۇتتۇرۇش مۇراسىمدا رەھبىرىلىكىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى.....	53
يېڭى يىل مۇناسىبىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچىلار بىرلەشىمە كۆڭۈل ئېچىش كېچىلىكىدە رىياسەتچىنىڭ سۆزلىگەن نۇتقى.....	56
تەنەتەربىيە توغرىسىدا نۇتۇقلار.....	58
يېنىك ئاتلىتكا مۇسابىقىسغا قاتنىش ئالدىدا مەسئۇل كىشىنىڭ تەنھەرىكەتچىلەرگە سۆزلىگەن سۆزى.....	58
ئارغامچا تارتىشىش مۇسابىقىسغا قاتنىش ئالدىدا سىنىپ مۇدرىنىڭ تەنھەرىكەتچىلەرگە سۆزلىگەن سۆزى.....	59
خەلقئارا شاھمات مۇسابىقىسىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمدا مەكتەپ رەھبىرىلىكىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى.....	60
خاتىرە كۈنلەرگە دائىر نۇتۇقلار.....	61
«شىنجاڭ تەنەتەربىيىسى» ژۇرنالىنىڭ ئون ياشقا كىرگەنلىكىنى تەبرىكلەش يىغىندا سۆزلەنگەن سۆز.....	61
جۇڭگۇ كۆممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ قۇرۇلغانلىقىنى خاتىرىلەش يىغىندا رەھبىرىلىكىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى.....	63

”4- مای“ هەریکتىنىڭ 80 يىللەقىنى خاتىرىلەش مۇناسىۋىتى	
بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن نۇتۇق سۆزلەش مۇسابىقىسىدا رەھبەرلىكىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى 64	64
تۇغۇلغان كۈنى خاتىرىلەش مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن ئولتۇرۇشتا رىياسەتچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى 66	66
 ھېيت - بايرام نۇتۇقلىرى 68	68
يېڭى يىل بايرىمدا زاۋۇت رەھبەرلىكىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى . 68	68
يېڭى يىل مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن كۆڭۈل ئېچىش پائالىيىتىدە مەكتەپ باشلىقىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى 70	70
يېڭى يىل بايرىمدا شىركەت رەھبەرلىكىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى 72	72
نورۇز بايرىمغا رىياسەتچىلىك قىلغۇچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى (1).... 73	73
نورۇز بايرىمغا رىياسەتچىلىك قىلغۇچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى (2).... 74	74
قۇربان ھېيت پائالىيىتىگە رىياسەتچىلىك قىلغۇچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى 75	75
”8- مارت“ خەلقئارا ئاياللار بايرىمدا رەھبەرلىكىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى 76	76
”8- مارت“ ئاياللار بايرىمدا ئاياللار ۋەكىلىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى 78	78
خەلقئارا ئەمگەكچىلەر بايرىمدا رەھبەرلىكىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى 79	79
”1- مای“ خەلقئارا ئەمگەكچىلەر بايرىمدا ئىشچىلار ۋەكىلىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى 81	81
”4- مای“ ياشلار بايرىمدا رەھبەرلىكىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى .. 82	82
”4- مای“ ياشلار بايرىمدا ئىتتىپاق ئەزالىرى ۋەكىلىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى 83	83
”خەلقئارا بالىلار بايرىمى“دا رەھبەرلىكىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى 84	84

”ئىيون“ باللار بايرىمدا سۆزلەنگەن سۆز	85
”ئىيون“ خەلقئارا باللار بايرىمدا ئائىلە باشلىقلرى ۋەكىلىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى	86
”ماي“ خەلقئارا ئەمگە كچىلەر بايرىمى ھارپىسىدا ئۆتكۈزۈلگەن سەبەرۋەرلىك يېغىنىدا مەكتەپ مۇدۇرىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى	87
”ياشانغانلار بايرىمى“دا ھاكىمنىڭ سۆزلىگەن سۆزى	89
زاۋۇت باشلىقىنىڭ ”ياشانغانلار بايرىمى“دا سۆزلىگەن سۆزى ..	90
دەم ئېلىشقا چىققان ئىشچىلار ۋەكىلىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى ..	91
دۆلەت بايرىمى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن كۆكۈل ئېچىش پائالىيىتىدە رەھبەرلىكىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى	93
 توىي - تۆكۈن نۇتۇقلىرى	94
توىي مۇراسىمىدىكى رىياسەتچىنىڭ نۇتقى (1)	94
قوش توى مەرىكىسىدە رىياسەتچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى (2) ..	96
توبغا رىياسەتچىلىك قىلغۇچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى (3) ..	97
توبغا رىياسەتچىلىك قىلغۇچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى (4) ..	98
ئۆكتەبرىدە ئۆتكۈزۈلگەن توىي مۇراسىمىدا رىياسەتچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى (5)	100
توبغا رىياسەتچىلىك قىلغۇچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى (6) ..	101
توبغا رىياسەتچىلىك قىلغۇچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى (7) ..	102
توبغا رىياسەتچىلىك قىلغۇچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى (8) ..	104
توىي مۇراسىمىدا رەھبەرلىك نامىدىن سۆزلەنگەن سۆز (1) ..	105
توىي مۇراسىمىدا رەھبەرلىك نامىدىن سۆزلەنگەن سۆز (2) ..	107
توىي مۇراسىمىنى ئاخىرلاشتۇرۇش ۋاقتىدا رىياسەتچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى	108
ئۆز ۋاقتىدا باشلانىغان توينى ئاخىرلاشتۇرۇش ۋاقتىدا	

109	ریاسەتچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى بۇشۇك توي مەرىكىسىگە ریاسەتچىلىك قىلغۇچىنىڭ سۆزلىگەن
110	سۆزى (1) بۇشۇك تو依غا ریاسەتچىلىك قىلغۇچىنىڭ سۆزلىگەن
111	سۆزى (2) سۈنندەت تو依غا ریاسەتچىلىك قىلغۇچىنىڭ سۆزلىگەن
112	سۆزى سۆزلىگەن
114	ئىجتىمائىي ئالاقە توغرىسىدا نۇتۇقلار.....
114	ئۇزىتىش يېغىنىدا ئۇزانقۇچىلار ۋە كىلىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى
115	ئۇزىتىش يېغىنىدا ئۇزىتلۇغۇچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى
116	ساۋاقداشلار ئولتۇرۇشىغا ریاسەتچىلىك قىلغۇچىنىڭ سۆزلىگەن سۆزى
117	پېڭى ئۆيگە كۆچۈش مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن ئائىلە زىياپىتىدە ساھىبخاننىڭ سۆزلىگەن سۆزى

قوشۇمە

نۇتۇق تېكىستى توغرىسىدا ئاساسىي بىلىملىر
نۇتۇق تېكىستىنى يېزىشتنىن ئىلگىرىكى تەيىارلىق خىزمىتىنى قانداق ئىشلەش كېرەك
119
نۇتۇق تېكىستىنى يېزىشنىڭ پىرىنسىپلىرى توغرىسىدا.....
124
نۇتۇق تېكىستىنىڭ بېشىنى قانداق باشلاش كېرەك
130
نۇتۇق تېكىستىنىڭ ئاخىرىنى قانداق ئاخىرلاشتۇرۇش كېرەك
138
نۇتۇق سۆزلىگەنە دىققەت قىلىشقا تىگىشلىك بەزى مەسىلىمەر توغرىسىدا ئاقلانە مەسىلىھەت
145

تىل ۋە نۇتۇق سەنئىتىگە دائىر ھېكمەتلىك سۆزلەر	150
تىلىنىڭ كۈچ - قۇدرىتى توغرىسىدا.....	152
تىلىنى ياخشى ئۆكىنىش ۋە ئىشلىتىش توغرىسىدا.....	156
تىل سەنئىتى توغرىسىدا.....	159
نۇتۇق ۋە ناتىق توغرىسىدا.....	163
نۇتۇق سۆزلىكۈچىنىڭ تەربىيەلىنىشى توغرىسىدا.....	169
نۇتۇق سۆزلەشتىن ئىلگىرىكى تەييارلىق توغرىسىدا..	172
نۇتۇقنىڭ مەزمۇنى توغرىسىدا	174
نۇتۇق سۆزلەش ماھارىتى توغرىسىدا.....	175
بەس - مۇنازىرە توغرىسىدا.....	177
سۆھبەتلىشىش ماھارىتى توغرىسىدا.....	180

سیاسی نۇتۇقلار

پىشى سايلانغان ھاكىمنىڭ خىزىمەت تاپشۇرۇۋېلىش
مۇناسىۋىتى بىلەن سۆزلىگەن سۆزى

ھۈرمەتلىك ۋە كىللەر:

مەن × ناھىيىلىك × نۆۋەتلىك خەلق قۇزۇلتىيىنىڭ
× سانلىق يىغىندا شەرەپ بىلەن ناھىيىلىك خەلق
ھۆكۈمىتىنىڭ ھاكىملىقىغا سايلاندىم. بۇنىڭ ئۈچۈن مەن
ھەرقايسى ۋە كىللەرنىڭ ماڭا چوڭ ئىشەنج باغلۇغانلىقىغا ۋە
مېنى زور كۈچ بىلەن قوللىغانلىقىغا چىن قەلبىمدىن رەھمەت
ئېيتىمەن.

مەن × خەلقىنىڭ ئوغلى، مەن مۇشۇ ناھىيىدە تۈغۈلۈپ،
مۇشۇ ناھىيىدە ئەقىل تېپىپ، چوڭ بولۇپ، يەنە مۇشۇ
ناھىيىدىكى خەلق ئۈچۈن تېخىمۇ كۆپ خىزىمەت قىلىش
پۇرسىتىگە ئىگە بولغانلىقىم ئۈچۈن ئۆزۈمنى ناھايىتى شەرەپلىك
ۋە پەخىرىلىك ھېس قىلماقتىمەن.

مەن ناھىيىمىزنىڭ بۇ باي ۋە گۈزەل تۈپرىقىنى قىزغىن
سوّىيمەن. × مىڭدىن ئارتۇق ئىشچان، باتۇر، ئاق كۆڭۈل،
خۇش چاقچاق خەلقنى تېخىمۇ قىزغىن سوّىيمەن. مەن مېنى
بېقىپ ئۆستۈرگەن بۇ تۇپراققا ۋە مېنى تەرىبىيەلەپ، ماڭا ئەقىل

بىرگەن خەلققە پۇتون يۈرەك قېنىمىنى تەقدىم قىلىشنى خالايمەن .

×× ناھىيىسى ئۇزاق تارىخقا ۋە شەرەپلىك ئەنئەنگە ئىگە مەدەنىيەتلىك قەدىمكى ناھىيىلەرنىڭ بىرى . بىزنىڭ ئاتا - بۇ ئىلىرىمىز مۇشو تۇپراقتا تۇغۇلۇپ ، چوڭ بولۇپ ، ئۆزلىرىنىڭ ئەقىل - پاراستى ۋە ئىشچان ئىككى قولغا تايىنىپ شانلىق تارىخ ياراتقان . بۇ جەرياندا قانچىلىغان خەلقىرۇھەر ، ئىلغار ، مەشهر زانلارنىڭ ئۆتكەنلىكىنى ، ئۇلارنىڭ تارىختا قانچىلىك تۆھىپ ياراتقانلىقىنى بىر-ئىككى ئېغىز گەپ بىلەن بۇ يەردە سىلەرگە تەپسىلى ئېيتىپ بېرىشكە ئاجىزلىق قىلىمەن . ئۆتمۇشتىكى قالاق ئىجتىمائىي تۈزۈم ×× ناھىيىسىنىڭ تەرەققىياتىنى بوغۇپ ، سانسازلىغان جاسارەتلىك ئاقىلاراننىڭ ئەقىل - ئىدراكىنىڭ جارى قىلىنىشىغا توصالغۇ بولغان بولسا ، سوتسيالىستىك بېڭى تۈزۈمنىڭ ئۇرنىتىلغانلىقى — ناھىيىمىزنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن كەڭ زىمىن ۋە ياخشى ئەۋزەل شارائىت ھازىرلاپ بەردى ...

تارىختا مۇشۇنداقمۇ تاساددىپىي ئۇدول كېلىپ قالىدىغان ئىشلارمۇ بولىدىكەن . 1949 - يىلى ×× ئايىنىڭ ×× كۈنى ×× ناھىيىلىك 1 - نۆھەتلىك خەلق ھۆكۈمىتى قۇرۇلغاندىن بۇيىان ھازىرغىچە بولغان ئارىلىقتا جەمئىي × قېتىم خەلق ۋە كىللەر قۇرۇلتىمىي ئېچىلىپىتۇ ، مەن دەل × - قېتىملىق ھاكىم بولىدۇم . ھەر كىمنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالى ئالدى بىلەن ئۆزىگە ئايىان . مەن راست گەپنى قىلغاندا ، ئىلگىرىكى قاراردىكى رەھبەرلەرگە سېلىشتۇرغاندا ، بىلىم ، قابلىيەت ، ستاز ، تەجربە - ساۋاقدىچەتتە ئۇلاردىن كۆپ ئارقىدا تۈرىمەن . ئەمما شۇنداقتىمۇ مەندە ×× ناھىيىسىگە بولغان چوڭقۇر مۇھەببىتىم بىلەن تىرىشىپ خىزمەت قىلىدىغان ، خەلقنىڭ ئۇمىدىنى يەرددە قويىماسلىق